

Úřad práce ČR

Novela zákona o pomoci v hmotné nouzi

Vypracovala Bc. Hana Martínková

Úřad práce ČR

Společná ustanovení pro dávky pomoci v hmotné nouzi

§ 2- Hmotná nouze

Neschopnost zvýšit si příjem vzhledem ke svému věku, zdravotnímu stavu nebo z jiných vážných důvodů vlastním přičiněním = uplatnění nároků a pohledávek a majetku se zkoumá u obou opakujících se dávek (dříve jen u příspěvku na živobytí)

Úřad práce ČR

§ 3- Vymezení osob v hmotné nouzi

Z obdobného pracovního vztahu musí vzniknout klientovi příjem, jinak není považován za osobu v hmotné nouzi.

Nově je za osobu v hmotné nouzi považována i osoba, jíž zaměstnavatel nevyplatil mzdu, plat nebo odměnu za práci v termínu jejich splatnosti

§ 8- Okruh SPO

Pro stanovení okruhu SPO dle zákona o životním a existenčním minimu, jsou zásadními ukazateli vzájemná vyživovací povinnost nebo společné užívání bytu.

- Dle §8 ZPHN má žadatel možnost vyloučení osoby z okruhu SPO pokud prokáže:
  - a) že společně s ní neužívá byt, jiný než obytný prostor nebo ubytovací zařízení

Úřad práce ČR

b) že ačkoliv společně s ní užívá byt, jiný než obytný prostor nebo ubytovací zařízení, nepodílí se s touto osobou na úhradě nákladů společných potřeb, **je-li jinou osobou** podle zákona o životním a existenčním minimu.

Úřad práce ČR

§9- Započitatelné příjmy

Nově se důchody vyplácené v rámci důchodového pojištění započítávají v 80% výši

Do odůvodněných nákladů na bydlení se pro PnŽ započítávají v případě jiného než obytného prostoru nesplňujícího standardy bydlení nebo ubytovacího zařízení nesplňujícího podmínky zákona o ochraně veřejného zdraví v případech kdy neexistuje alternativa bydlení, náklady až do výše, která je v místě obvyklá, max. 75% normativních nákladů dle SSP pro nájemní byty.

Úřad práce ČR

§ 10- Rozhodné období

Rozhodným obdobím, za které se zjišťuje **příjem**, u **jednorázových dávek** se stává aktuální kalendářní měsíc

Rozhodným obdobím, za které se zjišťuje **plnění ostatních podmínek u nových žádostí** o jednorázové i opakované dávky se stává aktuální kalendářní měsíc

Rozhodným obdobím, za které se zjišťuje **plnění ostatních podmínek u běžících dávek** je kalendářní měsíc předcházející aktuálnímu měsíci

Úřad práce ČR

§ 11- Zvýšení příjmu vlastním přičiněním

Využití možnosti zvýšit si příjem vlastním přičiněním se nově zkoumá i pro doplatek na bydlení

V případě tolerance vlastnictví nemovitosti nebo bytu orgán pomoci v hmotné nouzi posuzuje přiměřenost tohoto bydlení a to zejména v kontextu velikosti, výše nákladů na bydlení, osobních poměrů dotčené osoby a s ní společně posuzovaných osob

Úřad práce ČR

§ 24- Částka živobytí

Částka živobytí nezaopatřeného dítěte nespadá při hospitalizaci na výši existenčního minima

Úřad práce ČR

§ 26 a § 27- Hodnocení možnosti využití majetku a nároků a pohledávek

Podmínky jsou nově rozšířeny i na DnB.

Sankce původně uvedená jen u využití majetku, nově je rozšířena i na nároky a pohledávky.

Pokud nedojde k uplatnění majetku/pohledávek je daná osoba vyloučena z HN na dobu 6 měsíců. V případě, kdy osoba využije majetek nebo uplatní nároky a pohledávky může opětovně požádat i dříve než za 6 měsíců.

Úřad práce ČR

Pokud osoba má majetek/nároky a pohledávky, které nevyužívá ke zvýšení příjmu, a dojde u ní k přerušení pobírání dávky pomoci v hmotné nouzi před uplynutím 3 kalendářních měsíců ode dne přiznání dávky a tato osoba znovu požádá o dávku do 6 kalendářních měsíců ode dne odejmutí dávky, započítají se do doby potřebné pro hodnocení majetku i doby, které proběhly u předchozího pobírání dávky.

Úřad práce ČR

§ 46a- Přechod nároku

Přestane-li dosavadní příjemce opakující se dávky plnit podmínky nároku na tuto dávku, přechází tento nárok na nejstarší společně posuzovanou osobu, která žije s dosavadním příjemcem, za předpokladu, že s tímto přechodem nároku vysloví tato osoba souhlas.

V případě přechodu nároku na DnB platí, že právní vztah k nemovitosti, který má dosavadní příjemce doplatku na bydlení, má pro účely pobírání této dávky i tato nejstarší společně posuzovaná osoba.

Úřad práce ČR

§ 75- Vydávání rozhodnutí

Rozhodnutí se nově vydává i v případě, kdy dávka nebyla přiznána v požadovaném rozsahu.

§ 33- Nárok na doplatek na bydlení

Změna definice právní formy na: vlastníka bytu, který jej užívá, popř. jiná osoba užívající byt na základě smlouvy, rozhodnutí nebo jiného právního titulu. Právní titul je nutno předložit písemným dokladem.

Vznik nároku na DnB je podmíněn vznikem nároku na PnŽ (platí i pro „nestandardní“ formu bydlení).

Úřad práce ČR

Existují 2 výjimky – nezletilé nezaopatřené dítě v plném přímém zaopatření zařízení pro mládež nebo v náhradní rodinné péči za předpokladu, že na něj přešlo vlastnictví či nájem bytu a nemá dostatečné finanční prostředky k úhradě nákladů tohoto bytu

Situace, kdy příspěvek na živobytí nebyl klientovi přiznán z důvodu vysokých příjmů, avšak tyto příjmy nepřesahují hranici 1,3 násobku částky živobytí osoby a společně posuzovaných osob.

Úřad práce ČR

Nově je zavedeno posuzování přiměřenosti bydlení dle §11 a aktivního přístupu klienta v řešení této otázky, a plnění povinnost klienta požádat o pomoc obec, ve které má trvalý pobyt nebo se skutečně zdržuje. Pokud klient odmítne přiměřené bydlení, nárok na DnB nevznikne.

Toto nelze aplikovat u osob obývajících byty zvl. Určení a u osob, kterým byl přiznán příspěvek na zvl. Pomůcku.

Úřad práce ČR

§ 33a- Definice bytu, jiného než obytného prostoru a ubytovacího zařízení

Bytem se rozumí

1. Soubor místností nebo samostatná obytná místnost, které svým stavebně technickým uspořádáním a vybavením splňují požadavky na trvalé bydlení a jsou k tomuto účelu užívání určeny podle stavebního zákona nebo jsou zkolaudovány jako byt.

Úřad práce ČR

2. Soubor místností, které tvoří stavbu pro individuální či rodinnou rekreaci, nebo samostatná místnost, která tvoří stavbu pro individuální či rodinnou rekreaci, pokud jsou tyto stavby užívány vlastníkem k trvalému bydlení a pokud splňují standardy kvality bydlení. *Standardy jsou mírnější než v případě hodnocení standardů pro účely hodnocení jiného než obytného prostoru.*
3. V případech hodných zvláštního zřetele lze pro účely tohoto zákona za byt považovat i část bytu, pokud byt splňuje podmínky podle bodu 1.

Úřad práce ČR

Jiný než obytný prostor

Samostatně vymezený uzamykatelný prostor uspokojující potřeby trvalého bydlení s neomezeným přístupem k pitné vodě a zároveň splňující standardy kvality bydlení. Splnění standardů kvality bydlení provádí na žádost ÚP místně příslušný stavební úřad.

Úřad práce ČR

Ubytovací zařízení

Ubytovací zařízení splňující podmínky uvedené v § 21a zákona o ochraně veřejného zdraví, jestliže je ubytování v těchto zařízeních poskytováno na dobu delší než dva měsíce v období šesti měsíců po sobě jdoucích.

Ubytovací zařízení musí do března 2015 orgánu ochrany veřejného zdraví **doložit provozní řád.**

Podmínkou přiznání DnB je souhlas obce (§33 odst.6) s ubytováním v daném zařízení.

Úřad práce ČR

Pobytové sociální služby

Doplatek na bydlení lze poskytovat pouze do zařízení sociálních služeb registrovaných dle zákona o sociálních službách, uvedených v zákoně o pomoci v hmotné nouzi.

Tato forma bydlení je vždy považována za případ zvláštního zřetele a nezkoumají se standardy bydlení.

Náklady na bydlení se nerozpočítávají.

Úřad práce ČR

§34 ZPHN – odůvodněné náklady na bydlení pro „standardní formu“

Nájemní: nájem (v místě obvyklý) + služby + energie.

Vlastnická: služby + energie.

Družstevní a SVJ: „nájem“ (max. do výše srovnatelných nákl. dle SSP) + služby + energie.

Jiná: „nájem“ (v místě obvyklý) + služby + energie.

Úřad práce ČR

Výjimku tvoří vlastníci rekreačních objektů. Zde OnB tvoří náklady dle §34 písm. a – c), které jsou v místě obvyklé, maximálně však do výše 90% normativů dle SSP pro vlastnickou formu bydlení.

§34 ZPHN – odůvodněné náklady na bydlení pro „zvláštní zřetel“

Jiný než obytný prostor: „nájem“ (v místě obvyklý) + služby + energie, a to do výše, která je v místě obvyklá, maximálně však do **90%** normativních nákladů dle SSP (pro nájemní bydlení).

Ubytovací zařízení: „nájem“ (v místě obvyklý) + služby + energie, a to do výše, která je v místě obvyklá, maximálně však do **90%** normativních nákladů dle SSP (pro nájemní bydlení).

Pobytové sociální služby: nájem (v místě obvyklý) + služby + energie, a to do výše, která je v místě obvyklá, maximálně však do **100%** normativních nákladů dle SSP (pro nájemní bydlení).

Nájem/podnájem či jiné užívání části bytu: celkové náklady na byt ponížené o případný příspěvek na bydlení a zbylá část nákladů rozpočítána na osoby v souladu s §8 ZPHN.

Úřad práce ČR

§8 (část 2) – rozpočítání odůvodněných nákladů dle osob

Varianta č.1 – známe náklady na celý byt (jiný prostor, ubytovnu). Stanovíme výši OnB a z této výše stanovíme poměrem nákladů připadajících na jednotlivé osoby OnB pro okruh SPO. Např. byt užívají 4 osoby. Tři osoby tvoří jeden okruh SPO a žádají o DnB. OnB na celý byt činí 6000,-Kč. Pro okruh SPO budou OnB činit 4500,-Kč ($6000/4=1500*3$ osoby = 4500,-Kč).

Úřad práce ČR

Varianta č.2 – neznáme náklady na celý byt (jiný prostor, ubytovnu), neboť osoby spoluužívající byt nespádají do okruhu SPO a správnímu orgánu nejsou známi jejich náklady na bydlení. Prvotním krokem by mělo být vyzvání klienta případně pronajímatele (SVJ, bytové družstvo) k prokázání výše nákladů na danou byt. jednotku (např. ev. list). Pokud tento způsob nebude průchodný, stanovíme náklady na byt dle nákladů na **obdobný byt** v dané **obci. Pozor!!** – ne v místě obvyklé nájemné; ne na městské části. Takto stanovené náklady se opět rozpočítají na osoby užívající byt.

Úřad práce ČR

Varianta č.3 - neznáme náklady na celý byt a v dané obci se obdobný byt nenachází. V tomto případě se náklady stanoví u **bytů** dle normativů SSP (nájemce = normativy pro nájemce, vlastník+družstevník = normativy pro vlastnickou formu bydlení), **u jiného než obytného prostoru a ubytovacích zařízení** do výše, která je **v místě obvyklá, maximálně však do výše 90% normativů** dle SSP pro **nájemní** formu bydlení.

Pro všechny varianty platí: pokud skutečné náklady jsou nižší než výše uvedené „stropní hodnoty“ (varianta č.2 a 3), započítáme ve výši skutečných nákladů.

Úřad práce ČR

Děkuji za pozornost